

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatæ Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XLIV. An Complexio Naturalis conducat ad actus Supernaturales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

sequitur, positâ prædeterminatione non tantum non dari potentiam ad simultatem duplicis oppositi actus secundi (quæ potentia ad libertatem uniusque non requiritur,) sed neque dari simultatem potentia proxima & completæ ad utrumque actum in sensu diviso, seu sub disjunctione ponendum.

188. Econtra, quando aliquid pro priori naturæ præsupponitur, quod ex suppositione suæ existentia est necessariò & infallibiliter conexum cum actu secundo, sed quod tamen erat impossibile ab arbitrio creato, per liberam determinationem suam ad alium actum secundum, sub conditione ejusdem auxilii ponendum, tunc actus secundus non est necessariò necessitate consequentis, hoc ipso, quod liberum arbitrium potuisset actum secundum consequentem impedire, impediendo ipsum antecedens impedibile: ex suppositione tamen, quod non impediverit illud antecedens, nempe præscientiam, & decretum prædefinitivum, vel permissivum, determinati actus secundi, iste actus secundus dicitur necessariò necessitate consequentia, seu à subsistendi consequentia, eò quod per bonam consequentiam logicam, concessâ infallibili præscientiâ actus secundi, necessariò inferatur illius existentia. Sed hæc est tantum necessitas conditionata, seu hypothetica, ex suppositione alicujus antecedentis Impedibilis à libero arbitrio.

189. Vnde quia prædeterminatio physica suâ Impossibilitate, vi cuius neque in existendo, neque in causando potest impediri à libero arbitrio creato, destruit necessitatem merè conditionatam, seu necessitatem consequentia, & respectu etiam liberi arbitrii, per ipsam prædeterminationem primum proximè ad agendum compleri, inducit necessitatem absolutam, seu consequentis; propterea adversatur communi doctrinæ Theologorum, constanter admittentium prædictâ divisione necessitatis in absolutâ, & conditionatâ, seu in necessitate Consequentis & consequentia: quæ divisio approbata est à Concilio Colon. an. 1536. & à S. August. relato in cap. *Vasis iræ* S. quamvis ergo 23. q. 4. atque ab ipso S. Thoma. q. 24. de Verit. a. 1. ad 13. pro concilianda libertate cum præscientia DEI est adhibita: ubi ait: [Ex præscientia DEI non potest concludi, quod actus nostri sint necessarij necessitate absolutâ, quæ dicitur necessitas consequentis; sed necessitate conditionatâ, quæ dicitur necessitas consequentia, ut patet per Boët. in fine de consolatione Philosophiæ.]

190. Atque ex his patet, quod licet dicat Adversarius, se suum sensum compositum, & divisum non sic explicare, quasi dissensus non possit poni cum potentia prædeterminata ad consensum ex defectu potentia proxima ad dissensum; sed tantum quod non possit poni cum prædeterminatione, quæ non est ipsa potentia,

nec complet potentiam: tamen protestatio est contraria facto: quia enim prædeterminatio ad consensum tenet se ex parte potentia completæ, & non ex parte actus secundi, nempe consensûs; propterea dissensus non potens stare cum prædeterminatione, hoc ipso non potest stare cum potentia proxima, & in actu primo completâ ad consensum, & ipsa prædeterminatio complens potentiam ad consensum, facit, ut potentia volitiva non sit proximè completa ad dissensum: ideo nostri Auctores, qui datam responsionem, ex sensu composito, & diviso desumptam, impugnant, quod non sufficiat ad libertatem possibilitatis dissensus in sensu diviso à potentia proxima, non supponunt hanc divisionem à potentia proxima ab Adversariis asseri; sed suis argumentis convincunt, non posse non asseri, hoc ipso, quod asseratur sensus divisus à prædeterminatione, constituyente & complente potentiam proximam.

Neque huic principio, ut impossibilitas sensus compositi non obstat libertati, necesse est, eam impossibilitatem non fundari in aliquo impedibili pro priori naturæ præsupposito, ac determinato tantum ad unum, ullâ ratione contradicit, sed potius in illo se fundat S. Thomas 3. contr. Gent. c. 98. quando ait: [Nihil DEUS facere potest, quin sub ordine suæ providentiæ cadat: sicut non potest aliquid facere, quod ejus operationi non subdatur: potest tamen alia facere, quàm ea, quæ subduntur ejus providentiæ, vel operationi, si absolutè consideretur ejus potestas.] scil. in sensu diviso suæ providentiæ, per suam libertatem impedibiliter, & libere volentis tantum ea objecta, quæ illi de facto subduntur, & quæ cum eorum oppositis sunt incompatibilia.

CONTROVERSIA XLIV.

COMPLEXIO NATVRALIS.

An hæc conducât ad Actus supernaturales.

191. Quando P. Haunoldus lib. 2. n. 793. dixit, *Ratione indolis & Complexionis naturalis, secluso omni extrinseco, unum est melius dispositum ad bonum usum gratiæ, quàm alium; non ita ruditer intelligendus est, quasi velit secludi DEVM in ratione principij effectivi, vel principij: nam nunquam intendit asserere, quod homo possit habere dictam meliorem dispositionem, vel eâ uti sine DEO, illam dante, & ad usum concurrente, sine quo neque is, qui minùs bonam indolem & complexionem accepit, eandem accipere, & ad usum gratiæ ullâ ratione disponi potuit: cum ergo in complexione dispares, in principio effectivo extrinseco increato*

M

MAR

sint pares, non est ratio, istud secludendi. Vnde impertinenter impugnatur P. Haun. duplici testimonio sancti Thomae. 2. Cor. 2. lect. 3. dicentis: *Ipsa preparatio mentis humana est ex Virtute Divina; nam licet facilitas, qua mentes preparantur, sit causa conversionis; tamen ipsius facilitatis, & preparationis causa est DEVS.* Et 1. 2. q. 112. a. 2. in C. *Quaecunque preparatio in homine esse potest, est ex auxilio DEI moventis animam ad bonum.* Solum itaque voluit significare P. Haun. quod seclusa meliori educatione, ac disciplina externa, cuius n. 797. expressè meminit, indoles & complexio congenita reddat hominem melius dispositum ad bonum usum gratiae: quae est expressa Sententia S. Thomae 1. dist. 17. q. 1. a. 3. in C. ubi ait: [Dicendum est igitur, quod mensura, secundum quam datur charitas, est capacitas ipsius animae, quae est ex natura simul, & dispositione, quae est per conatum operum, & quia secundum eundem conatum magis disponitur natura melior; ideo qui habet meliora naturalia, dummodo sit par conatus, magis recipiet de perfectionibus infusis.] Et 1. 2. q. 63. a. 1. in C. [Ex corporis dispositione aliqui sunt dispositi, vel melius vel peius ad quasdam Virtutes.] Et paulò post. [Sic ergo patet, quod Virtutes in nobis sunt à natura secundum aptitudinem, & inchoationem, non autem secundum perfectionem.] Et ibid. ad 3. [Tertia verò ratio procedit secundum quod ex naturali dispositione corporis, quam habet ex nativitate, unus habet aptitudinem ad miserendum, alius ad temperate vivendum, alius ad aliam virtutem.] & q. 71. a. 2. ad 1. cum sibi objecisset. [Virtutes non sunt in nobis à natura, sed causantur in nobis per infusionem, aut ab assuetudine.] Respondet: [Virtutes, etsi non causantur à natura secundum suum esse perfectum, (quo Vocabulo excipit, juxta prius dicta, esse imperfectum, & inchoatum) tamen inclinant ad id, quod est secundum naturam.] & 2. 2. q. 123. a. 1. ad 3. [Nec tamen est contra rationem Virtutis, quod ex naturali complexione aliqui habeat naturalem inclinationem ad Virtutem.] Hoc ipsum etiam testatur quotidiana experientia.

192. Sed infert Adversarius, ex hoc etiam sequi contra P. Haunoldum, lib. 1. n. 159. quod, si naturalis indoles, & complexio deservit ad meliorem usum gratiae, non obstante suâ improportione, etiam major nobilitas Intellectus Angelici, quam humani, conducat ad perfectiorem Visionem DEI cum æquali lumine gloriae producendam, non obstante naturali improportione. Hoc illatum non tantum est contra P. Haunoldum, sed etiam contra S. Thomam, adeoque vel nec P. Haunoldus, vel etiam S. D. sibi ipsi repugnat, iste enim 1. p. q. 12. a. 6. ad 3. iterum Duce se præbet, inquiens: *Diversitas*

videndi erit per diversam facultatem Intellectus, non quidem naturalem, sed gloriosam: hujus diversitatis unicam radicem in luminis gloriae intellectualitate etiam constituit 4. dist. 49. q. 2. a. 4. & 3. contr. Gent. c. 58. conformiter Concil. Florent. ult. in litteris Unionis. Itaque facile negatur illatum, & duplex manifesta ostenditur disparitas.

193. Prima est, quia melior indoles, & complexio naturalis solummodo dispositive dicitur servire ad meliorem usum gratiae, quatenus Voluntas à comprincipio supernaturali elevata facilius se determinat ad usum supernaturalem gratiae, quando ratione complexionis melioris, & inclinationis ad similes actus naturales, minorem experitur resistentiam, sed potius majorem inclinationem ac facilitatem. Econtra major nobilitas intellectus Angelici, non tantum dispositive, sed effective debet servire ad perfectiorem Visionem Beatificam.

194. Altera disparitas est, quod Bonum usum gratiae consistat in actibus supernaturalibus, à cognitione abstractiva dependentibus, quorum similes naturales homo tantò melius potest producere, quantò meliorem habet indolem ac complexionem, sed Visio Beatifica non tantum est supernaturalis, sed in modo tendendi intuitivo prorsus est dissimilis modo tendendi abstractivo, ad quem solum se extendit perfectior intellectus; cum enim modus cognoscendi sequatur modum essendi, modus autem cognoscendi DEVM intuitivè sit supra modum essendi etiam angelicum, qui, utpote Substantia perfectibilis, hoc ipso omnia cognoscit ad modum entis perfectibilis, ideo modus cognoscendi Deum intuitivè, prout est in se omnino imperfectibilis, superat modum cognoscendi Angelicum, & perfectionem intellectus excessivam, ita ut jam sit supra Sphaeram activitatis, quantumcunque perfecti intellectus creati.

195. Utraque tamen improportio, tam ex supernaturalitate Visionis intuitivæ, quam ex modo tendendi proveniens, suppletur per lumen gloriae, sed juxta mensuram suae perfectionis, ut proinde cum æquali lumine ab inæquali intellectu producat Visio æqualiter commensurata perfectioni luminis gloriae; cui physico influxui tamen potentiae naturalis in Ordine ad Visionem Supernaturalem, nihil obstat, quod etiam si similiter Intellectus influat in actus fidei, in Via elicitos, & voluntas in actus supernaturales meritorios, Adversarius exinde opponat, respiciendo in natura constitui aliquod initium fidei, & gratiae semen: ad hoc enim jam ex instituto responsum est Controversiæ quartâ.

